

KALĖDOS, KALĖDOS, KALĖDŲ DIEDUKAS

Pradedant rašyti apie Kalėdas, man prisiminė mano gilioji jaunystė — kūdikystė, kada karves ganydamas laukdavau rudens, nes rudenį atėjus greit ateina ir Kalėdos.

Atėjus Kalėdoms, tėvukas atėdavo mane parsivesti vaščams. Gaspadorius įduodavo bakana duonos ir porą dešrų "paviršui", kad po trijų savaitių vėl grįšiu kitų metų tarnybai.

Tėvukas atėdamas atsinešdavo nagines, ir aš gaspadoriaus nagines nusiavęs apsiaudavau tėvuko atneštomis. Dar gaudavau du rublius pinigais, kas likdavo nuo mano algos, nes metų bėgyje tėvukas atėdavo ir išsinešdavo po rublį, tik paskutinišius du rublius gaspadorius pasilaikydavo kaip užstatą kad išbaigčiau metų tarnybą.

Tarnybos metai atrodėdavo labai ilgi. Žiemos metu reikėdavo kiaušius edalą prirengti, mal kas sušėti ir vandenį naščiais parnešti, o sutemus prie lempos reikėjo plunksnas plėstyti.

Vasara, dar prieš saulės patekėjimą reikėjo karves į ganyklą išginti ir ganyti kol diena išilus karvės "sugiliuodavo" į tvartus, mes vabalai — bimbalai ir karvumės joms ganykloje neduodavo ramybės. Karvėms tvarte nuo vabalų uodegomis besiplakant, aš turėjau prirauti kiaušius du krepšius žalios žolės, o saulei atvėstant turėjau vėl karves į ganyklą išginti kol pradeda temti. Sekantį rytą vėl prieš saulės patekėjimą turėjau ginti į ganyklą. Tai dėl to metai buvo tokie ilgi. Dėl to tiek laukdavau rudens ir Kalėdų, nors tos Kalėdos nieko gero neatsinešdavo, tik tiek, kad per tris savaites nereikėjo nieko dirbti. Po trijų savaitių gaspadorius mane vėl išsivedavo ir vėl ilgus metus turėdavau dieną iš dienos dirbti.

Batus įsigijau tik keturiolikis metus eidamas, nes antrus metus tarnavau pas gaspadorių jau kaip "pusbernis" ir algos jau gavau nebe 12 ar 13 rublių, o mano alga jau buvo 30 rublių. Bet ir tada dar buvau skriaudžiamas, nes dirbti turėjau lygiai su bernu, kurs algos gaudavo po 50 rublių ir vakarais gulti eidavo į lovą, o aš turėdavau per naktį arklius ganyti. Tokia, mat, buvo mada, kad arklius ganyti turi pusbernis. Svaiojau kad tik greičiau sulaukus devyniolikos metų, nes tuomet dėdės atsiims į Ameriką. Keturi mano dėdės gyveno Chicagoje, dėlto mano laukimas būdavo dvigubas — vienas, kad greičiau ateitų Kalėdos, antras, kad greičiau sulaukčiau devyniolikos metų amžiaus.

Kalėdų laukdavau ne aš vienas. Tūkstančiai jaunuolių ilgus metus panašiai laukdavo Kalėdų.

Kalėdų pamarginimai

Kūdos: kisielius, "plotkelės", "bernelio pyragas", ankstyvi "rarotai", šienų apdėtas ir baltas "skoterte" apklotas stalias, "slizikai" su aguonų pienu, tik kartą per metus tokios iškilmės, kur žmonės vaišinosi kalėdines giesmes giedodami ir viltį turėdami, kad gimė Kūdikėlis, naujas karalaitis, kurs suteikė ramybę žemeje. Deja, "Ramybės karalaitis", žadėjusį taiką ir ramybę žemeje, mokinusį žmones gyventi taikoje be skriaudų, didieji ir galybės turintieji nukryžiojo.

Kalėdiniai bažnyčių varpai

Štai ir vėl ateina Kalėdos. Ir vėl bažnyčių varpai skambės, be žodžių skelbdami žmonijai, kad ateina gimtadienis žmogaus, kurs atėdavo savo gyvybę už idėją, kad įsigyventų ramybė žemeje.

mėje, kad pranyktų skriaudos ir žmonės gerbtų vienas kitą, kad visur ir visiems laikams dingtų skerdynės.

Nors iš lėto gaudžia varpai, bet jų garsas kasmet aiškiau girdimas ir žmonija vis labiau pradeda suprasti, kad skelbdamas "Ramybę žemeje". Jis turėjo galvoje ir pranašavo žemišką rojų. Tą žemišką rojų ar dangų galima suprasti kaip kas nori, bet tos idėjos nei pats velnias nebesugrįš! Ir nors kažkaip "gyvieji velniai" stengtųsi tą žmogaus idėją sugriauti — sunaikinti — bus bergždžios pastangos. Žmonijos susipratimas kasmet auga, ir gyvieji velniai turės pranykti. Ateina nauja gadynė ir tie patys bažnyčių varpai garsiau ir garsiau gaudžia, nes artėja gadynė, kada bažnyčių varpų gaudimas nustebs kanuolių trenksmą. Žmonės daugiau ir daugiau pradeda galvoti. Varpų aidui kanuolių trenksmą nustebs visoki žemiškieji velniai turės atbuli trauktis!

Kiek jau laiko prabėgo, kai Egipto faraonai sau piramidės statė, metai iš metų nuplaidami tūkstančius vergų, velkiant statybai akmenis per dykumų smėlį ir Nilo upės vandenį. Tas piramidės farsonai statė savo puikei patenkinti, savo lavonams nuo sudukėjimo apsaugoti, kad piramidės palaidotos jų mumijos per tūkstančius metų žmonės lankytų.

Kiek laiko prabėgo nuo laiku, kada Romos kolizijoje tūkstančiai romėnų godžiai stebėjo, kaip alkani liūtai draskė gyvus vergais paverstus žmones.

Kiek laiko praėjo, kai ir Lietuvoje ponas galėjo įsakyti Jurgui, Baltrui ar Jonui lipti į medį ir gegutę kukuoti, tada ponas jį kaip paukštį nušaudavo, kad pono svečiai nenubodžiautų. Ir posakis buvo, kad Dievas gali su savo angelais daryti ką nori danguje, o ponas ant žemės gali daryti su žmonėmis ką jis nori. Ir dainėlė tebėra iš baudžiavos laikų, kur buvo sakoma:

O kai ūpas koks užaina, žmogų ant šunies išmaino...

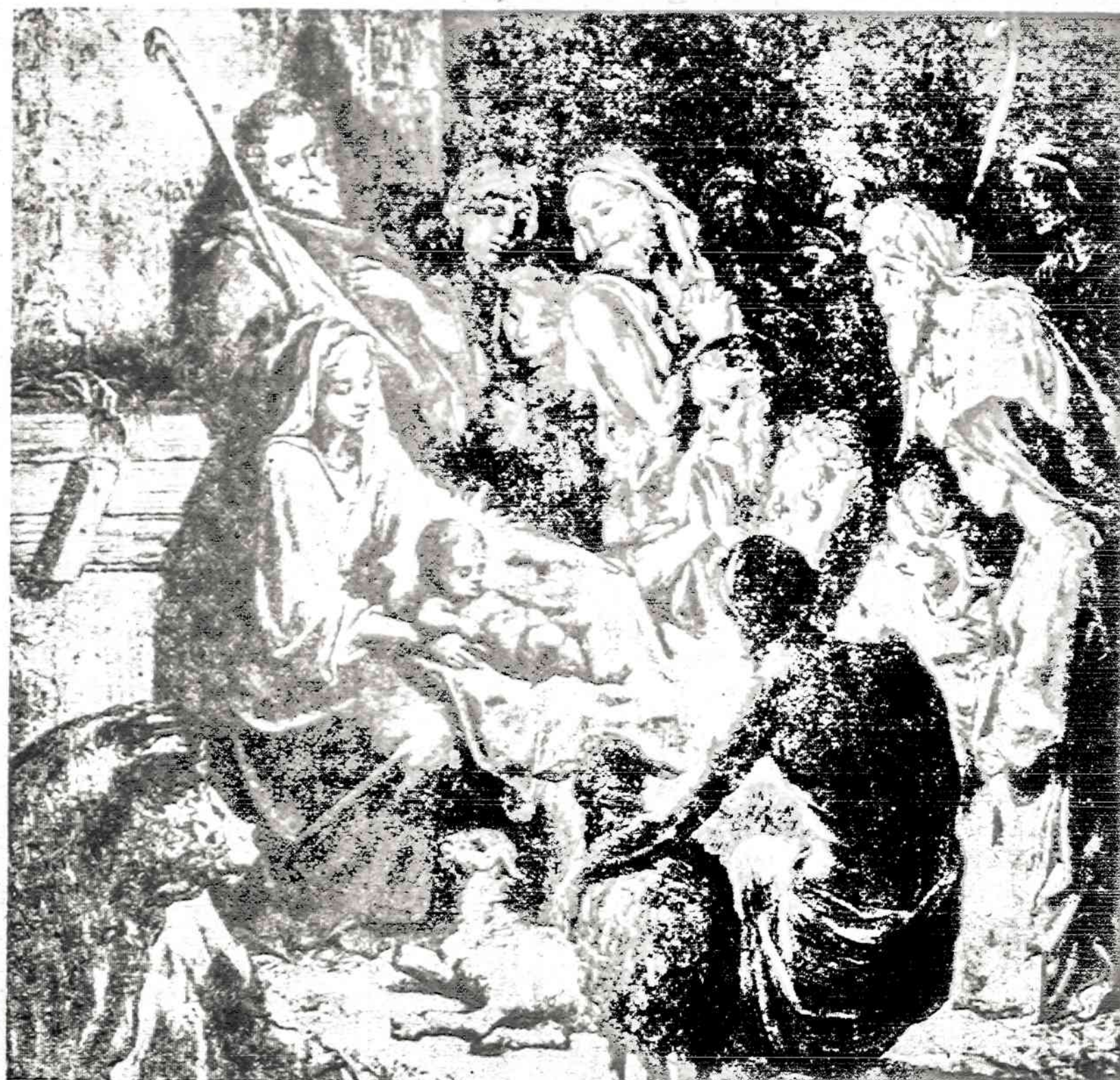
Kur jie dabar? Ir Egipto faraonai, ir Romos aristokratai, ir Lietuvos ponai kaip lygūs su lygiais pranyko juodoje žemeje ir nauji ponai — raudoni ar juodi išgalėjo, bet visų laukia toks pat likimas, po mirties visi lygūs — ir ponai, ir faraonai, ir vergais paversti žmonės.

Kiek mums įkalbinėjama apie pomirtinį dangų, kur valdovų nusmerkimas mirti ir nukryžiuotus Taikos ir Ramybės Karalaitis po mirties nuėjęs. Jei toks dangus yra, tai jis priklauso visiems vergais paverstiems žmonėms ir tiems jaunikaiciams, kurie savo gyvybes padėjo, jas paaukodami už idealą. Bet kaip su tokiais, kaip advokatai, teisejai, teisybės mokytojai, kurių visas idealas buvo ir tebėra doleris?...

Gegutės daina

1920 metais dalyvaudamas chore dainavau dainą apie Gegutę. Prabėgo tiek daug metų, ir dainą primiršau, pažodžiui pakartoti nebegaliu. Daina kalba apie pavasarį, kada visa gamta sužaliuoja ir žiedais pasipuošia, ir gegutė — kiek prisimenu — kukuoja:

"...jau pievų žiedai pradėjo žydėti, / aplink žolynai ponams vaikštinėti"... Daina baigiama sakiniu: "Vargdieniai nors jaus, bet neaprašys". Gegutė baudžiauninkams ir kolchozininkams nekukavo... Ateina vėversėlių gadynė, bet ir jų dainelių

Gustave Dore, 18 šimt. prancūzų dail.

GIMIMAS

NESUSIPRATIMAS

Sniego audra užė, kaip šmėkla pralekdamas pro langus. Vėjo nulausti ledai nubirėjo ant žemės atsitrėnkdami į sieną. Mamžytė lemputė ant stalo Jono kambarėlyje, lyg krūptelėjusi baigdamas užgesti, išmetė mažą kibirkstėlę. Jonas Bijūnas pašoko iš snaudulio nuo kėdės, jausdamas šūpą. Iš rankų išmėtė knygą ant žemės, tarytum iš sapno pabudęs, graibėsi apie baigiančią užgesti lempą. Greit atsiminė balsus už sienos, kuriuos dažnai girdėdavo savo šeimnininkų barnius ir prie jų priprato.

Tu vėl parėjai pavėlavęs ir girtas! — pasitiko vyrą Motiejų Smarkauską žmona Elena. Jonas žinojo, kad šeimnininkas parėjo namo. Paėmė knygą ir pradėjo skaityti, bet lempa užgeso.

Agliakasis Motiejus Smarkauskas dirbo anglies kasyklose ir gyveno neseniai nusipirktoje medinėje stubelėje, pro kurios palangės plyšius skverbėsi sniegas ir švilpė vėjas. Tik vienas kambarys buvo su durimis, kiti kambariai be durų, tik marškomis užleidžiami. Niekad nebuvu taip šalta, kaip šią žiemą. Šeimnininkai būdavo laimingi, juokaudavo. Dabar viskas pasidarė kitaip. Nakties metu klauku ir šalta. Bet Jonas jautėsi gerai

pasiklausyti pavergtas darbo žmogus neturi laiko. Būnant chore tekdavo dainuoti Miko Petrausko dainą "Kalvis", kur daug pasakoma apie žmogaus gyvenimą:

Pasitrauk, nekludyk, juk matai [kad kalu, Man plepėt su tavim nei kada. Begip tau vepsot, kad tu pilnas [turtu, O aš galo su galu sudurt negaliu, Nors kalu, dieną naktį kalu...

Gimė ir augo žmogus

Taip, sykį gimė ir augo žmogus, kurs norėjo padaryti dangų žemeje. Tai buvo "Taikos karalaitis". Didžiūnai negalėjo pakeisti jo skelbiamos filosofijos, dėlto žmogų nužudė, bet jo idėja tebėra gyva ir per du tūkstančius metų tebeplinta. Varpai jo gimtadienį garsina, garsiau ir garsiau skamba, skelbdami, kad gimė ir augo žmogus, pats troško ir kitiems skelbė ramybę ant žemės.

ir buvo laimingas. Jis manė, kad šaltas jo kambarėlis saugo nuo Elenos, kai ji kiekvieną vakarą į aplankydavo, o kartais net visą vakarą praleisdavo. Ji žinojo, kad Motiejus namo greit nepareis iš smuklės. Elena buvo linksma ir drąsi, mokėjo juokauti, kartais pasiguosdavo, kad jos vyras labai geria ir šeimos nepaiso.

Šį vakarą ji neatėjo paklausti ar Jonui nešalta. Jonas atsakydavo, kad nešalta. Jis žinojo, kad ir jiems nešalta, kai blogos stubos negalima priklurinti.

Motiejus pastebėjo Elenos nuotaikas ir žvilgsnius, kad kažkas darosi nepaprasto tarp Jono ir Elenos, bet jis tylėjo, tik jautė, jog Elena kažką slepia nuo jo ir jam prikašioja, kad perdaug geria.

Išaušo rytas. Pro langus skverbėsi rausva šviesa. Per naktį siautusi sniego audra nurimo. tarytum poilsui, privertus didelės sniego pūsnis.

Jonai, kelkis! Kelkis, jau rytas, septinta valanda... — pažadino šeimnininkė Elena.

Jonas pašoko iš miego, išgirdęs Elenos balsą. Pažvelgęs į laikrodį, pamatė, kad šį rytą vėlai jį pažadino. Pasiųpė ir pradėjo rengtis.

Greičiau renkis, matai, pramiegojai ir aš, — pasakė Elena. — Motiejus vakar vėlai sugrįžo ir man miegą sutrukdė...

Ar tu žinai, Jonai, kad... — šūš! — pertraukė Jonas. — Ar Motiejus jau išėjo į darbą? — Taip, išėjo. — atsakė ji.

Jis man sakė, kad jis matęs muštininką besikalbant prieangyje, kai aną vakarą sugrįžome iš koncerto.

Juk jis mums leido eiti į koncertą. Kas tame blogo? — atsakė Jonas.

Taip. Jis tyčia mus saugojo, kada sugrįžome iš koncerto.

— Bet nieko blogo neįvyko? — paklausė Jonas.

Taip, bet jis man nuolat prikašioja, kad aš į jus daugiau žiūrinti, negu į jį. Jis man keršdamas geria ir pinigų neduoda. Pats matai, kad jau neturiu nei batukų, nei žieminio paltu.

Žinau, kad ir jis pinigų neturi nė cento, mažai teudirba. Darbas kasyklose sumažėjo. Kai nedirba, tai sėda į smuklę ir ten su angliakaisiais kortas lošia...

O aš viena nuobodžiauju ir niekur negaliu išeiti. Koks mano gyvenimas, Jonai. Tu turi mane gelbėti iš to pragariško gyvenimo.

Elena prispaudė savo veidą prie Jono krūtinės ir pradėjo verksti. Džin-džin — suskambėjo durų varjelis. Motiejus įlėkė į stūbą nelaukdamas kol duris atidarys ir susitiko kambario duryse Eleną su Jonu susikabinusius. Žiūrėjo įsmeigęs akis

atidarys ir susitiko kambario duryse Eleną su Jonu susikabinusius. Žiūrėjo įsmeigęs akis atidarys ir susitiko kambario duryse Eleną su Jonu susikabinusius. Žiūrėjo įsmeigęs akis atidarys ir susitiko kambario duryse Eleną su Jonu susikabinusius.

— Pramiegojai. Gerai, kad mane šeimnininkė prižadino, — atsakė Jonas.

— Prižadino, et! Ar tave čia prisikėlusį pasitiko? Tu geriau pasieškok kitos šeimnininkės. — Jeigu tu liepi Jonui išeiti, tai ir aš išeisiu! Tu vis ieškai priekabių prie manęs... — Pravirko Elena.

Jonas nutarė neiti į darbą, bet ieškotis naujo buto.

Elena suniauzė rankas ir užsikniaubusi ant kėlės pradėjo raudoti. Jonas dabar suprato, kad jis čia nereikalingas.

Tą vakarą Motiejus kažkur užtruko iki vidurnakčių. Elena nesulaukdamas vyro, paguldžiusi vaikus atsinešė kasiukę su siuviniais, į Jono kambarėlį ir atsisėdo siūti.

— Matai, Jonai, koks mano vyras nežmoniškas. Jam nerūpi nei vaikai, nei namai.

Jonas tylėjo gulėdamas ant sofukės. Elena truputį susijaudinusi ir nedrąsiai bandė kažką sakyti, bet susilaikė. Iš kasiukės išmė pluoštą popierių ir šluostydama ašaras padavė Jonui.

— Paskaitykite, jeigu mano raštą galėsite išskaityti, — pasakė ji.

Jonas pavartė keletą lapų ir tuoj suprato, kad čia parašyta jos meilės išpažintis Jonui.

Ką tu čia sugalvojai, ban-dai kokį romaną rašyti? Tik ne apie save ir mane... Pagalvok, ką darai: savo ir kitų gyvenimą šydamas geria ir pinigų neduoda. Pats matai, kad jau neturiu nei batukų, nei žieminio paltu.

Žinau, kad ir jis pinigų neturi nė cento, mažai teudirba. Darbas kasyklose sumažėjo. Kai nedirba, tai sėda į smuklę ir ten su angliakaisiais kortas lošia...

RAUPSUOTASIS

(Jono Buteikos versta iš rusų kalbos)

Pagaliau, — aš laisvas. Penkerius žiauriai baisius — alkanus metus, kaip baisiausių sapnų, palikau mano praėityje.

Gavęs pažymėjimą apie atleidimą iš lagerio, pirmiausia nuvykau Maskvon, iš kurios 24-ųjų valandų būvyje milicija mane išgyvendino. Tada nuvažiavau į mažą miestelį K., apie 200 km. atstume nuo Maskvos. Apniūkusi pavasario rytą apleidau traukinį ir nuėjau pagal turimą adresą. Slakstė smulkus lietus, kėlė pūsytes gatvių samplaukų vandens grioviai, užė kaip upeiliai, plukdydami įvairias skiedreles, laikraščių nuopliašas, cigarečių nuorūkas ir kt. atmatas. Nuogi medžiai kaip ir plonos pajudėjusios medžių šakos,

lingvai siūbavo. Vietomis dar baltavo sniegas. Patvynusioje gatvėje, kiau-rais batais šlepsėdamas, priartėjau prie dviaukščio Dostojevs-kio vardo gatvės namo, ir išėmęs iš kišenės "špagalką" patikrinau. Taip, teisingai, namų nr. 21. Aukštai, ties nudažytom medinėm durim, kreivai kabėjo surudijusi skardelė su vos iškaitoma skaitline 21. Aš stumtelėjau senus vartelius ir įėjau kieman. Visame kiemo plote buvo didelis vandens klanas. Tarp daržinėlių ir tvoros kampo augo "liesas" alyvų krūmelis, o po juo — gražus metalinis su ornamentuota atrama suolas.

Daržinės pastogėje, prie sienų glaudėsi kelios šlapios, sušalusios vištos ir apipešiotas rausvas gaidys. Aplenkęs klaną, užėjau už namų kertės, užlipau ant iškilusių medinių gonkelių ir nešvariais siaurais laipteliais pakilau į antrąjį aukštą. Nedrąsiai pasibeldžiau į tamsiai avietinės spalvos duris. Sugrįždėję užsklandas ir užkimusiu vyrišku balsu paklausė: — "Kas taip anksti iš ryto?"

Prieš mane stovėjo aukštas plačiapetis vyras, "palaidine apšivilkęs" juodomis suglamžytomis kelnėmis ir apsiavęs tik vieną gerai nuvalytą batelį. — Kitą drauge su šepčiu, laikė rankose. Ant didelės jo galvos siūbavo kelios pilkų plaukų kuoklės, kiek pasipūtusius veidus siautė trumpi prožili plaukai — žandenos. Geros, šviesiai pilkos, susidomėjusios ateivių akys, žiūrėjo į mane.

— Prašau atleisti už sutruk-dymą. Ieškau Nikolajaus Petrovičiaus Kruglovo.

— Tai aš esu. Prašau įeiti.

— Įėjau į mažutę virtulėlę ir tardamas — "Turiu jums laišką" — įteikiau Kruglovui raštelį. Tą laišką Maskvoje man davė pažįstamas, kuris įteikdamas perskaitė jį. Laiškas buvo maždaug tokio turinio: — "Mie-las Nikolajau, šio įteikėjas geras mano pažįstamas, atliko 5 metų bausmę lageryje "už politi-ką", sugrįžo Maskvon, bet per 24 valandas vargšėlių milicija iš Maskvos išgyvendino. Juk žinai, tokiems draudžiama gyven-ti didmiesčiuose. Aš jam pata-riau nuvykti pas tave ir tave prašau laikinai priglausti jį. Piniginėlių jam valia gyventi. Piniginėlių jis truputį turi, o ilgrai-niui — gaus darbą — ir viskas eis savo keliu. Ant tavo spran-dio jis nesėdės — ne toks jis vy-ras. Labai prašau — padėk jam susitvarkyti su butu. Spaudžiū ranką. Tavo brolis Dimitrijus".

— Reikalas toks, — prabilo Kruglovas, perskaitęs laišką ir liūdnai perbraukdamas delnu sau per plaukus, — kad tamstai pas mane nebus gerai... Vaikų čia daug... Šeimnininkės nėra Praėjusiais metais man žmona mirė... O priimti gyventi, aišku, galiu.

— Viešpatie, nudžiugu aš, — juk man jokių patogumų ir nereikia. Kokie gi patogumai — komfortas gali būti reikalingi kalniniui — katorgininkui! Man — pliauskė po galva ir kėrtė ant grindų...

Tai eime, — pakvietė šeim-nininkas, apsiaudamas antrąjį batelį. Mes perėjome didelį kam-barį su lovomis, kuriose miegojo vaikai, kur buvo vienas stalias ir spinta, o greta jo mažas kam-barėlis, kurio visas apstatymas susijęs iš vienos dar nepakio-tos geležinės lovos ir 2-ju kėdžių.

— Matot kaip gyvena inžinie-rius, — nusijuokė Nikolajus Petrovičius.

— Š-š-š-š, — prabilo ji. — Čia aš, nusiramink!...

Mikas Sileikis

(Nukelta į 2 psl.).

RAUPSUOTASIS

(Atkelta iš 1 psl.)

Tai va, jaunasai žmogau, gul-
kite kol kas mano patalną, išle-
kitės o vakare ką nors sukombi-
nuosime. Man laikas į darbą. At-
leiskite.

Jis išėjo.
Aš pasijutau labai nudžiugęs.
Dabar pagyvensiu!

Pastaciau savo lagaminėlį,
priėjau vienintelį langą ir ati-
dariau jame langelį ("fortką").
Langas išėjo į kiemą. Vis taip
pat monotoniškai užė lietūs, bet
tas ūšimas jau nebe liūdesį trau-
kė mano sieloni, o atvirkščiai —
džiaugsmą. Gyvenimas praside-
da iš naujo! Viskas, kas baisu
— jau praityje. Kalėjimų, lage-

rių košmaras, badas, paniekinimai,
įžeidinėjimai, pasityčiojimai —
viskas jau praėjo, viskas pasibaigė.
Buvau jaunas, turėjau tik 25-rius metus amžiaus
ir žinojau, kad man užteks ryž-
to ir jėgų pereiti visas pertv-
ras, nugalėti visas kliūtis ir pa-
siekti tai, kad vėl būčiau priim-
tas į padorių žmonių bendriją,
šeimą. Su tokiomis sparnuoto-
mis mintimis aš atsiguliau į
lovą ir patenkintas išsitempiau,
bet gretimame kambaryje tuo-
jau pasigirdo vaiko verkimas ir
aš pašokau iš lovos.

— Ai, tai ne aš... ne, tai ne
džiaugsmas. Gyvenimas praside-
da iš naujo! Viskas, kas baisu
— jau praityje. Kalėjimų, lage-

Praver-
Gal 17-os metų mergaitė, glo-
nu, gražiu veidu, vienu abejoti-
nos švaros apatiniu, laikė už ran-
kytės nuogą 5-6 netukų berniuką
ir stipriai delnu mušė jį. Berni-
ukas apvaliais veideliais, nuo-
laidžiai stovėjo, asarėlės srove-
mis plaukė jam per veidelį ir jis
tyliai verkė, prašydamas jo ne-
mušti. Iš po kaldros plačiame
guolyje, žiūrėjo dar dvi vaiko
akutės. Prie stalo stovėjo pa-
auglys, mėlynais trusikais ir pri-
merkęs akis, tylomis žiūrėjo į
įpykusią seserį.

— Štai tau, še tau- tai!! Šau-
kė mergaitė vis mušdama ma-
žytį broliuką.

— Galka! Palik jį — paga-
liau paprašė paauglys.

— Nesikišk ne į savo reikala-
atsikirtu jį.

— Gal ka, palik! Sakau tau,
palik! — Nemušk — visus pa-
raudes — pašoko jis.

— Ak, biauorioji kalė! Cholera!

— Jis puolė į ją ir plonoms ran-
kytėmis iškišo jai pluoštą rus-
vų plaukų. Mergaitė sustingė,
nutvėrė paauglį už gerkles ir
jį besipešdami sugrįžo ant
grindų. Aš atidariau duris ir
besipešantį perskyriau. Man
tai visai nebuvo sunku, nes ma-
no pasirodymas apstulbino juos.
Nustebe jie tuojuo užmiršo sa-
vajį ginčą; netgi mažilis berni-

mis aktytėmis spoksojo į mane.
Kaip jums ne gėda, vaikai...
Aš naujas jūsų gyventojas, o jūs
tokius koncertus darote!

Sugrįžęs aš dar ilgai girdėjau
atsargiai, tyliai vaikus kalbant.
Vakare N. P. iš daržinės atitem-
pė man lovą, o kitą dieną pa-
kvietė į svečius namų valdytoją.
Daviau pinigų, nupirkom degti-
nės, pavaišinom valstybinių na-
mų tvarkos dabotoją. Tat pa-
vaisintasis "upravedoma" nue-
jo su manimi į miliciją ir prirašė
mane gyventi namuose nr. 21,
Dostojevskio gatvėje.

Nikalojus Petrovičius, iš kar-
to tapo man draugiškas, sutapo
su manimi. Iš jo aš sužinojau
ir apie sunkią inžinieriaus da-
lią. Nikalojus Petrovičius dar
prieš revoliuciją baigė miško-
tvarkos institutą. Pirmojo Pa-
saulinio karo metu 4 metus išbu-
vo fronte. Karui pasibaigus ve-
dė — atsirado vaikų, o uždar-
biai nedideli. Su žmona abu dirb-
dami jie kaip nors vertėsi, jai
mirus viskas iš karto smuko. At-
sitiko tai prieš 2-jus metus. Žmo-
na mirė palikusi jam 5-keitą vai-
kų; vyriausią dukteriai buvo
19 metų. Mažiausiam berniukui
— 4 metai. Vargas lipo jam
ant kulnų. Vaikai be motinos
pasileido, jis pats pradėjo ge-
rokai gerti. Vyresniąją dukte-
rį Niną — buvo pavykę įtaisy-
ti Maskvos pedagoginiame in-
stitute. Mergaitė protinga, ga-
bi, visomis pajėgomis stengė-
si išsilaikyti ir tėvui palengvinti
gyvenimą, bet nelauktas valsty-
bės mokykloje už mokslą nuosta-
tas pastojų kelią ir tėvui. Jis
neturėjo pinigų mokėti už moks-
lą. Tada Nina pradėjo imti brai-
žybos darbus ir po pamokų, nakti-
mis, braižė, uždariaudama
mokslopinigius. Taip ji pra-
traukė metus. Jėgos išseko. Tė-
vas gavo iš jos laišką — prane-
šimą, kad baigusi II-ą kursą ji
mes mokslą ir pradės dirbti.

Antroji dukte, Galina, trūm-
pai po motinos mirties metė mo-
kyklą, įstojo paštan telefoniste,
bet už metų ją atleido už vėla-
vimąsi. Ji nuėjo fabrikan, bet
ir iš ten ją atleido. Dabar ji try-
nėsi po namus be jokio apmo-
kamo darbo. Vyresnysis berniukas
mokėsi pradinėje mokykloje.

— Sunku gyventi, — sakė Ni-
kalojus, linguodamas galvą, taip
sunku, kad nors kilpon lišk... Bet
vaikų gaila, aš myliu juos...

— Nieko, kaip nors išgyvensim,
— drąsinau aš jį. — Aš tuojuo
praėsiu ieškot darbo...

— O kokią specialybę jūs tu-
rite?

— Mane areštavo iš antro kur-
so literatūros instituto... Ma-
nau, kur nors laikraštyje galė-
čiau... reporteriu darbuotis.

— Labai gerai! — Nueikite
"Komunisto" redakcijon. Čia
yra toks laikraštėlis. Po dvie-
jų dienų aš nuejau "Komunis-
to" redakcijon. Buvau ramus ir
netgi linksmas. Kol kas viskas
vyksta gerai: būta radau, mili-
cija "prirašė", beliko tik tai dar-
bą gauti.

Miestelis skendo skaisčiuose
pavasario saulės spinduliuose, ša-
ligatviai kaito. Visa tai skatino
mano drąsą, energiją ir rėmė
viltis.

Viskas susitvarkys — maniau
sau — ne gi aš toks pirmas ir
ne paskutinis. Tokių minčių ly-
dimas priėjau 3-jų aukštų "Kom-
unisto" redakcijos namus, drą-
siai pakilau į 2-jį aukštą, radau
kambary, ant kurios durų kabėjo
užrašas — "Atsakomasis re-
daktorius d-gas Gorovec" ir pa-
sibeldžiau.

— Ta-a-ai-p... — pasigirdo iš
už durų tenorėlis.

Įėjau.

Už didelio rašomojo stalo, pa-
grazinto marmurine rašaline ir
statulėle, vaizduojančia aklą Le-
niną su pratęsta ranka, išsire-
męs kėdėje, sėdėjo mažo ūgio,
plonutis, plike šviečias savo juo-
du plaukų galvoje. Jis skaitė
nariją "Pravdos" numerį.

— Jums ko, drauge? — pasi-
teiravo jis, pažvelgamas į mane.

— Atleiskite už sutrukdymą.
Norėjau sužinoti ar neatsiras-

— Jūs profesija?

— Reporteris.

— Draugas Gorovec'as plačiai
nusišypsojo, rodydamas aukso
dantis.

— Reporteris? — apsidžiau-
regęs pakartojo jis klausimą.

— Taip.

— O su fotoaparatu veikti ga-
ite?

— Visokių sistemų.

— Po biesu... Aš tik ką daviau
skelbimą, kad mes ieškom re-
porterio.

Tai labai laiku atvykote.

Tamsta iš kur?

— Iš Maskvos.

— Iš Maskvos? Labai gerai.
Tuojuo jūs užpildykite anketa
ir reikalus baigtas. Jis ištraukė
rašomojo stalo stalčių ir kny-
sėsi popieriuose. Širdies plaki-
mas man padažnėjo. Ne, ištikru-
jų, kaip sakoma, esu gimęs po
laiminga žvaigžde. Tačiau kaž-
kas ir kažkur galvoje ir širdy-
je blykstelėjo nerami mintis:
taip, betgi redaktorių mano
istorijos dar nežino, o kai suži-
nos, gal tada...

Gorovec'as ištraukė sulank-
tytą anketa ir ją įteikdamas
man, paklausė:

— Kur jūs iki šiol dirbote?

— Aš supratau, jog atėjo spren-
džiamas momentas.

— Matote... — stengdamasis
nesijaudinti, pradėjau aš. — Tu-
riu tamsta įspėti, jog aš tik ką
pasiluosavau iš lagerio... kuria-
me išbuva penkerius metus.

Per redaktoriaus veidą, akies
mirkniu praslinko šėšelis, bet
šypsny tuojau vėl medaus kau-
šu pasirodė.

— A, tai dar nieko. Jūs sė-
dėjote, žinoma, pagal buitinių
straipsnį? Išsikvojimas arba
tarnybinis prasižengimas?

— Ne, aš sėdėjau kaip poli-
tinis...

Gorovec'as iškarto apleido,
šypsny visiškai dingo ir akys
neramiai žvalgėsi po stalą. Ke-
lias sekundes tylėjome.

— Taip... tai, žinoma, prasčiau.

ris lankėsi ir, tiesa pasakius, aš
jam nors nepasakiau "taip", bet
nepasakiau ir "ne". Prašiau jį
šiandieną popiet užėti. Ir, jei-
gu jis mums tiks, tai jūs, žino-
ma, suprantate, kad dviejų re-
porterių mums nereikalinga...
Užėkite dar kartą vakare. Ge-
rai? Taip? Sudieu!

Ir "Komunisto" redaktorių
vėl paskendo laikraštyje. Aš
stovėjau, pritrenktas, rankose
kepūrę maigydamas. Sudieu...
dar kartą pasakė redaktorių.

— Sudieu.
Kai ašėjau gatvę, tai saulė
jau man neatrodė tokia skais-
ti ir miela, kaip prieš 20 minučių.
Ir žvirbliai jau nebe taip žaviai
čirėno. Supranau, kad redaktori-
riaus antrojo reporterio minė-
jimas — tik blogas man nei-
giamo atsakymo užmaskavimas.
Galbūt antrą kartą nebereikia
nė užėti? Atsakymas neigia-
mas, taip aiškus, kaip du kart
du keturi.

(Nukelta į 3 psl.)

SU ŠVENTOMIS KALĖDOMIS VISUS
SVEIKINA IR LAIMINGŲ NAUJŲ
METŲ VISIEMS LINKI
SUSIVINIJIMAS LIETUVIŲ NAMŲ
SAVININKŲ BRIDGEPORTE
Valdyba ir Nariai

ŠVENTŲ KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ
PROGA SVEIKINA CHICAGOS IR
JOS APYLINKĖS LIETUVIUS

PETER KAZANAUSKAS, Prezidentas

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų
DRAUGAMS, KOSTUMERIAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS!

S. BALZEKAS, III R. BALZEKAS S. BALZEKAS, SR. S. Balzekas, JR.

Balzekas Motor Sales, Inc.

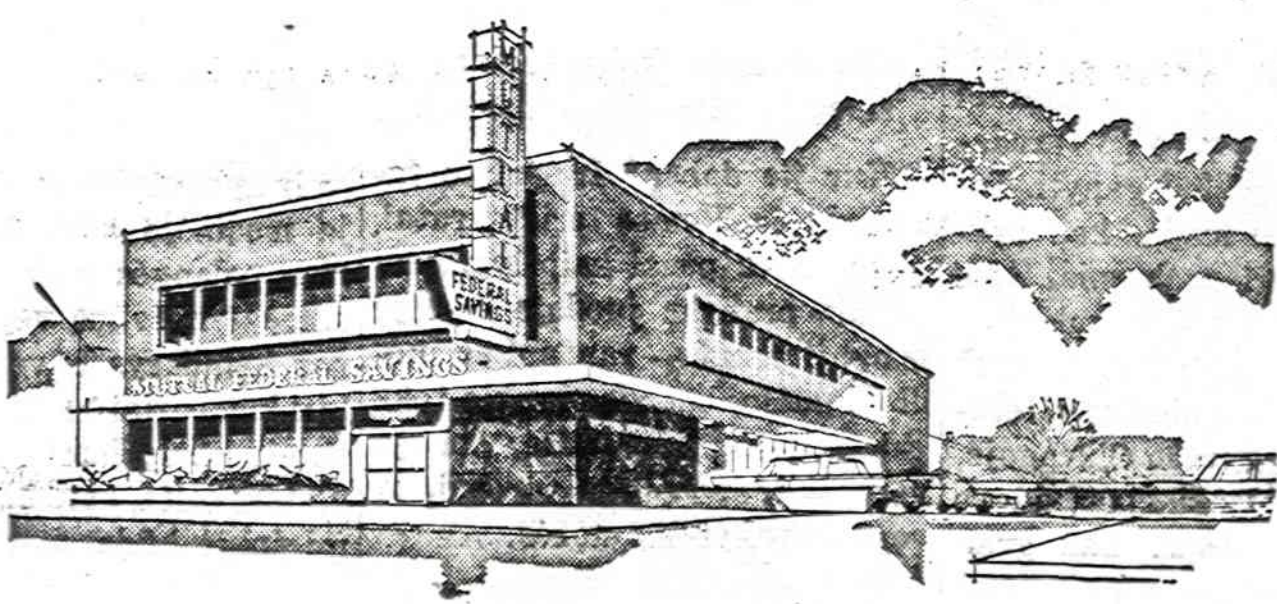
CHRYSLER — PLYMOUTH — Distributor

WE WILL LIKE US

4030 Archer Avenue

Telephone Virginia 7-1515

SVEIKINAM "NAUJIENŲ" SKAITYTOJUS IR BENDRADAR-
BIUS SU ŠVENTOMIS KALĖDOMIS IR LINKIM VISIEMS
NUOTAIKINGŲ ŠVENČIŲ IR DAUG LAIMĖS NAUJUOSE
METUOSE!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

INSURED SAVINGS • HOME LOANS

2212 West Cermak Road • Chicago, Ill. 60608 • Tel.: 847-7747

INDELIAI APDRAUSTI IKI \$40,000

OFFICERS
PETER KAZANAUSKAS
President
CASIMIR G. OKSAS
Exec. Vice-President
WALTER MISEVICH
Vice-President
STEPHANIE SIMONAITIS
Secretary - Treasurer
ANTHONY L. LAPINSKAS
Attorney & Ass. Secy-Treas.

DIRECTORS
PETER KAZANAUSKAS
WALTER SIMONAITIS
ANTHONY L. LAPINSKAS
WALTER MISEVICH
CASIMIR G. OKSAS
JOAN K. OKSAS
STEPHANIE SIMONAITIS

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M. Thursday, 9 A.M. to 3 P.M. Saturday,
9 A.M. to 1 P.M. No Business Transacted on Wednesday.

GRETA NAMO DIDELE VIETA AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

RAUPSUOTASIS

(Atkelta iš 2 psl.)

Nikolajaus Petrovičiaus nebūvo namie. Sėdau prie lango ir susimąsčiau. Kaip visada, dideliame kaimyniniame kambaryje užėmė ir ginėjosi vaikiai. Įėjo Galina ir be "fokių niekų" atsisėdo ant mano lovos.

— Na, kaip jums sekasi? Paklausė ji.

— Iš pirmo susitikimo man šioji storzėvė panelė nepatiko. Ji taipgi atvirai nekentė manęs. Ir dabar jos vizitas man buvo ypatingai nemalonūs.

— Nieko, nenoromis atsakiau. Vienoje vietoje atsakė neigiamai.

— Redakcijoj?

— Taip.

— Kodėl?

— Todėl, kad aš katorgoje bu-

vau...

— Mūsų šalyje katorgos nėra. Čia yra tik "pataisos — darbo lageriai".

— O tai tas pats biesas! — susierzinęs pasakiau.

— Ne, ne tas pats biesas! — griežtai užprotestavo ji. — Katorgoj baudžia nusikaltėlius, o pas mus — perauklėja...

— Aš nesileidau į ginčą, nutylėjau. Ji ilgai ir įtartina žiūrėjo į mane ir galop ištare:

— Aš komjaunuolė ir nemėgstu, kai apie mano šalį blogai kalbama.

— Aš nesakau, kad blogai, — dėl visko — nukreipiau aš kalbinimą.

— Už durų klaikiai sužviėgė mažasis Kolis.

Galina paskubom išėjo.

— Ilgai, jūs, niekšai, "merencholdnių" čia platinsite? Girdite!

Tuoju nutilkote. Ištvirkino jus tėvas. Valkiojasi, senas velnias, pagal bobas, o vaikų nežiūri. Ak, kad taip būtų motina gyva, ji jums ir palaidūnui seniui duotų karčiausių pipirų! Nusilauostyk snarglį, Kolka!

Dieną, antrą valandą aš vis dėlto vėl nuėjau redakcijon. Gorovecas trumpai atsakė, kad pas juos darbo nėra. Išėjęs iš redakcijos priekaištaudamas sau už pakartotą vizitą, užėjau pigiojon valgyklon. Pavalgęs blogus darbininkiškus pietus, nuo kurių skilvyje buvo keistas jausmas, o valgyti vistiek dar norėjau, aš apskaičiavau savo kasdienines išlaidas ir padariau išvadą, kad, jeigu greitai negausiu darbo, tai po pusės mėnesio nebeturėsiu iš ko gyventi.

Nikolajus Petrovičius sugrįžo vėlai ir truputį išgėręs. Sužinojęs mano nesėkmę, jis prarėmė galvą ir susimąstė.

— Tai blogai, — tyliai pastebėjo jis.

— Reiškia į jūsų brolių žiūrima labai skersai. Pabandykite laimės dar kur nors.

Visą savaitę vaikščiojau ieškodamas darbo, sutikdavo neblogai, bet kai tik sužinodavo mano istoriją, tai nedelsiant gaudavau neigiamą atsakymą. Pavargęs nesekmingu darbo ieškojimu, nutariau lošti vabank ir leidausi apgaulėn. Atsitiktinai sužinojęs, kad kino teatro "Uragan" dailininkas dėl neišaiškintų priežasčių pasikorė, nuėjau pas kino direktorių. Žemas, "ežiuku" apsikirpęs, judrus kino direktorius priėmė mane labai nudžiugęs.

— Tai tamsta menininkas?... Labai laiku. Mano senis, suprantat, pasikorė, šėtonas! Čia reikia, suprasti, naujam filmui Ivanovič pyksta" reklamą piešti, o jis, suprant, kartis tuo metu sugalvojo... Tu, šita... kada galėtum darbą pradėti?

— Nors šiandieną.

— Tada, šita... — pasakė direktorius plačiu, nešvariais pirštais delnu glostydamas savąjį "ežiuką".

— Tu, tai matai, pradėk darbą, o formalumus atliksime rytoj. Atlyginimas 300 rublių mėnesiui. Ak, biesas, tai nelaiku kartis sugalvojo... Še tau fotografiją... arba... palauk, ne šita... štai šia — merga gražesnė. Nupiešk ją... kad kaip "simpumpunkas" būtų! Eik žemyn — į rūsi, pasakyk seniui šveicoriui, kad palydėtų tave į rūsi, kur mūsų pakaruoklis darbavosi. Tenai, tikriausiai, dažai ir teptukai liko, jeigu prieš mirtį nepragėrė jų turgavietėje... Vagis, suprant, tikriausiai... Netgi klįjus kartą pardavė biesas, — gabus ir apsuksrus buvo žmogus, nieko, suprant, nepadarysi, — toksai to žmogaus talentas.

Direktorius kalbėjo greitai, upspringdamas ir vis kažką nervingai ant stalo tvarkė. Aš nusileidau į rūsi, tarpe ultra meninės betvarkės susiradau menininkui reikalingus įrankius ir medžiagas, velionio meisterio reklamas, praskiedžiau dažus ir energingai ėmiausi darbą, bet sieloje vis buvo šalta ir tuščia, mano likimas vis dar kabėjo ore. Direktorius buvo aiškus, tipiškas partietis ir, "liaudies priešo" jis nepanorės turėti savo įstaigoje. Belieka tik viena: nuslėpti nuo jo mano faktinę teisinę būklę. Bet kaip nuslėpti? Juk tai iš paso matoma, kad aš už "politikę" buvau kalinamas. Be to, pareikalau iš manęs karinį bilietą, kurį man pakeičia specialus rajono karinio komendanto pažymėjimas, rodamas, jog aš esu gimęs 1917 m. Raudonojo armijon, kaip teistas pagal B. K. 58 str. 10, p-tą penkeriais metais — nešaukiamas ir, kad po to, man dviem metams susiaurintos pilietinės teisės. Į karinę komendantūrą aš privaleisiu pristatyti po 2-jų metų. Taigi, kaip besisuktum, o norint, mano reikalai išaiškinti labai greitai ir tiksliai.

Vakarop, reklama jau buvo gatava. Dideliame fanieros gabale, matėsi išsigandusios mergaitės galva. Visų spalvų dažai dengė jos veidą. Iš akių spindėjo tikroji baimė. Aš pats nustebau savo pavykusi pavyksuliu. Direktorius, gi, reklama labai patiko.

Jis pasirodė vyras pasitikis. Naujam mano darbui anketa užpildė iš mano žodžių ir tik pačioje pabaigoje pareikalavo pasą pasižiūrėti numerį. Aš nusakydamas paskutiniąsias darbovietes negailestingai melavau ir drebančia širdimi įteikiau pasą. Juk, jeigu pakliūsiu už melagingas žinias, tai vėl kalėjimas. Bet direktorius skubėjo, todėl skubiai tik pažvelgė į savo numerį ir grąžino be kitko pastebėjęs:

— Kodėl tavo pasas vienmetis?

— Su metrika turėjau pavos, tai ir davė tik metams... — kaip niekur nieko atsakiau aš ir pats nustebau savo balso ramumu.

Nikolajus Petrovičius labai nudžiugo sužinojęs, kad aš gavau darbą, bet kai sužinojo kaip visa tai atlikta (aš pasitikėdamas juo ir žinodamas, kada jis manęs neišduos, nieko nuo jo neslėpiau), tai truputį nuliūdo.

— Sužinos — pasodins. Paskui pas mane užėjo Galina.

— Na, sveikinu jus.

— Dėkui, Galia... — nuoširdžiai padėkojau aš.

— Tiktai žinote ką: jūs nesąžiningu būdu įsitaisėte kinan, jūs apgavote direktorių.

Aš persigandęs pažvelgiau į ją. Nejaugi jos tėvas N. P. mano paslaptimi pasidalino su ja? Tai negalėtų būti! (Vėliau pa-

aiškėjo, kad jis tiesiog pasiklausė mano pasikalbėjimo su tėvu).

— Taip, taip... tėsė jina, begėdiškai gerėdamasi mano išgačiu. — Juk tai niekšybė. Ir, tiesa pasakius, aš, kaip komjaunuolė, privalečiau įspėti kino direktorių ką jis priėmė į darbą. Jūs neįsiseikite, bet sąžiningas komjaunuolis privalo tai padaryti... Bet aš pasigailėjau jus...

— Eikite! — sušukau aš, supykęs, jausdamas, kad neviečiau petenku savitvardos.

— Eikite ir praneškite ką norite ir kam norite. Tiktai susimildama pasišaldinkite nuo manęs!

— Na, jei taip, — einu. Juk tai komjaunuolio pareiga.

Aš pašokau, atidariau duris ir sušukau:

— Salin!

Galina, baimingai, šonu išėjo iš kambario ir prisiglaudusi prie bufeto, isteriškai, kaip įj ir su vaikais rėkė, — pradėjo: — Nieksas! Veltėdis!...

Tuo momentu įėjo Nikolajus Petrovičius, ir nustebęs ant slenkstio apsisistojo.

— Tėve, puolė prie jo Galina, gyvatę tu priėmėi į namus!

Liaudies priešą! Aš jam pasakiau, kad nevalia direktoriaus apgaudinėti, o jis pavėrė mane; to negana, dar "po materno" iškoliojo...

Tiradą baigti jai nepavyko. Nikolai Petrovičius, kurio veidas pritvinko krauju, nepaisant Galinos smarkaus riksmo, smogė jai ranka į veidą.

— Tu... mano dukte... sakai tokią netiesą. Aš užgavau tavę pirmą kartą gyvenime... Tačiau

atsimink, jei aš dar kartą išgirsu iš tavęs ką nors panašaus, aš užmušiu tave... Pats užmušiu! Girdi! Mūsų šeimoje... nieksų... išdavių niekada nebuvo. Jūsų būdą sužalojo Sovietų valdžia... Aš nutvėriau jį už pečių ir nuvedžiau į šalį.

Galina, tykiai, kaip katė išsluogė virtuvėn, išbėgo į kiemą ir ten pradėjo rekti "ant visos gatvės"...

(Nukelta į 4 psl.)

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų savo rėmėjams, Naujienoms ir visiems lietuviams linki

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ IR PAŠALPINIO KLUBO VALDYBA IR NARIAI

SOPHIE BARCUS RADIOJO ŠEIMA

IR LIETUVIŠKOS RADIOJO VALANDOS BENDRADARbiai LINKI VISIEMS LIETUVIAMS LINKSMIAUSIŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

Aldona Daukus ir Dukra Sofija

VISOS SOPHIE BARCUS RADIOJO ŠEIMOS PROGRAMOS IŠ WOPA 1490 KIL. AM.

Lietuvių kalba: Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 12:30 — 1:00 val. popiet. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

CHICAGO, ILLINOIS 60629

Tel.: HEMlock 4-2413

Linksmų žiemos švenčių ir laimingų Naujų Metų

LINKI

LIETUVIŲ TAUTINĖS KAPINĖS

(Lithuanian National Cemetery)

VALDYBA IR DIREKTORIAI:

WALTER R. SLENCH — Prezidentas

ANTHONY J. POWELL — Viceprezidentas

ALFRED DARGIS — Iždininkas

MATT RATUS — Sekretorius

PETER DAPSER

MARTYNAS GUDELIS

JOHN JOKUBONIS

GERALD KELLER

ALGIRD MICKEVICIUS

JOHN ZALATORIS

STANLEY R. KASLAS — Superintendentas

8201 So. Kean Avenue, Willow Springs, Ill. 60480. GLOBE 8-0638

POVILAS IR MARIJONA DAUBARAI

ir jų sūnus Roy Petro

Telefonai 586-1888 ir 586-1220

SVEIKINAME VISUS MŪSŲ GAUSIUS KLIENTUS SU NAUJAIS METAIS

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE

VYTAUTAS VALANTINAS, Savininkas

2501 W. 69 St. — Chicago, Ill. 60629. Telef. WA 5-2737

3333 So. Halsted St. — Chicago, Ill. 60608. Telef. 254-3320

RAUPSUOTASIS

(Atkelta iš 3 psl.).

— Ir apie tave papasakosiu! Tu su juo išvieno. Jūs abu liaudies priešai... Ir motinai tu numarinai!...

Nikolajus Petrovičius, nutvėręs nuo palangės gėlių vazoną, paleido jį į besokinęjančią pas daržinę dukterį. Vazonas patalė sienon ir į šmotelius sudužo. Iš langu kaišiojo galvas kaimynai džiaugdamiesi neapmokamu dramos reginiu.

— Štai, visi matė! Džiūgavo

Galina. — Puodu užmušti mane norėjai... Atsiminkite, mieli draugai... teisme būsite liudininkai.

Nikolajus Petrovičius bejėgis nusileido kėdėn, užsidengė rankove veidą ir pravirko. Galina ilgai dar triukšmavo kieme ir kur tai dingo. Didžiajame kambaryje įvykio išgąsdinti verkė mažesni vaikai. Sekančią dieną kino direktorius labai šaltai mane pasitiko ir nieko kito nekalbėjęs užsipovalė:

— Ką ir manai suvokiant, ke darai? A? Ką? — tu ir vel patorėjai kalėjimui? Šita tai aš, suprantai, galiu tau padaryti... Ką tu manei apgauti? Mane? Seną partietį? Raudonąjį partizaną? 1917 m. aš visame fronte kariavau.

Aš... a, nu, trumpai sakant, nesidinkis suprantai, kuogrečiau siai, kad aš daugiau nematyčiau tavo politiko — nusikaltėliškio snukio. Eik sau, kol aš dar NKVD nepranešiau, kad liaudies priešas stengiasi pralysti dirbti ir valstybinį kino teatrą.

Viskas paaiškėjo: Galinos būta pas direktorių. A, gal būt, ji ir dar kur nors kitur buvo?...

Aš iš kino išėjau ir užsukęs į aludę, paprašiau taurelę vyno. Kągi dabar — vėl laukti arešto? Nejaugi tas Damoklo kardas amžinai kabės ties mano galva? Kur eiti? Kas veikti?

Pinigus baigiu, ilgiau gyventi nėra iš ko. Tai gal ir gyventi jau nebeapsimoka? Gal kartą užbaigti visus tuos persekiojimus ir pasekti "Uragano" menininko pėdomis? Tačiau, taip

— Ką ir manai suvokiant, ke darai? A? Ką? — tu ir vel patorėjai kalėjimui? Šita tai aš, suprantai, galiu tau padaryti... Ką tu manei apgauti? Mane? Seną partietį? Raudonąjį partizaną? 1917 m. aš visame fronte kariavau.

Numetęs rublį ant šlapio baro, aš išėjau iš aludės ir nužgiau į miesto centrą.

Vaikščiojau iš įstaigos į įstaigą, iš namų į namus, siūliau savo patarnavimus visur ir visiem, bet kai tik reikalas paliedavo anketa — nereikia, nereikia, atsakydavo visur. Man rodosi, kad aš labai panašus į įkurias Maskvos Petrovskoje alejos prostitutės, besisifiliančias visiems sutinkamiems tuo tik skirtumu, kad į prostitučių šauksmą atsiliepdavo atsakinieji tarybiniai darbuotojai, o i maną — niekas. Na, bet tegul velniai ima, jos su sifiliu ir tai...

O kažkur, kaž koks balsas rimtai manyje man sakydavo: — "O tu, — raupsuotasai!"

Naktį kankinau, mąsčiau: tai kurgi baigiasi katanga ir kur prasideda laisvas gyvenimas? — "Kur yra Sovietuose laisvė?" Galina nesugrįžo net kelias dienas. Tėvas ištisas dienas nuotamsos iki tamsos dirbo; mažie-

ji vaikė... palikti vien! virė sau bulves, ir stovėjo eilėje duoną gauti.

Šeštą dieną sugrįžo Galina, sulysusi, rami, suveltu veidu. Sugrįžo ji dieną ir tuojau stojo valyti — tvarkyti butą. Aš gulėjau lovoje, rūkiau ir vieną ir vis tą patį mąsčiau: — Kur yra Sovietuose laisvė? — ir kur gauti duonos ar pinigų, kuriuos aš jau baigiau.

Mano būklė darosi kritiška: pinigų sunaudojus, darbo negavau, o Nikolajui Petrovičiui jau buvau įsiskolinęs 50 rublių, už butą.

Už sienos girtas kumpius Kuzmichius mušė žmoną.

Aš tau, vaikata, kiek jau kartų sakiau... — Sankė jis sausu girgždančiu balsu, — kad naktimis tu nesivalkiotum, velnio tu dukra... Aš per dienas su plaktuku beldžiuos, o tu, smary, paskutinius grašius papuošalams aikvoji... Vakar kada į namus sugrįžai? a?...

— Tu tik į save pažiūrėk! — ašarodama atsakinėjo žmona. Pats prageri, o man bėda verti, — rudas tu velniai!

— Tylek, biauurybe! — girgždėjo Kuzmichius.

Ak, ak — užmaušiu, — sekė smūgis po smūgio. Muštynės vyko.

Aš vis tebegulėjau. Dabar manęs niekas nebegąsdino, viskas, kas aplinkui besidarytų, man būtų vistiek. Nuo sienos į mane savo ironinga šypsena, primerkęs gudriąsias akis, žiūrėjo Stalinas. Prieš porą metų šį portretą čia pakabino Galina. Nosį, kaktą ir veidą Staliniui tankiai nutupėjo musės ir pasidarė ne tai šlaikuotas, ne tai raupsuotas. O juk jis ištikrųjų raupsuotas, — atsiminiau aš, — tik menininkas užmiršo taip jį nupiešti, tai musės atbaigė menininko darbą. Štai jis, tasai, iš kiemo kaltės šimtai tūkstančių nekaltų žmonių šiaurėje iš bado, nuo cingos, šiltinės ir kultų į pakaušį bei kilpos ir kartu vių miršta. Tai, štai, jis!..."

Aš piktai mečiau cigaretę, neapykanta vis labiau ir labiau manyje brendė. Pašokau, nuplėšiau nuo sienos portretą ir suplėšiau jį į skutelius. Paskui, aprišęs, tuos skutelius surinkau ir sumėčiau krosnin, atidengiau jušką ir tas "visagalis", vienos "valytojo" liekanas, padegiau ir dūmais jos ištrūko pro kamina.

Nikolajus Petrovičius, sugrįžęs iš darbo ir pamatęs Galiną, nutylėjo, bet jo akys žibtelėjo džiaugsmu.

— Žinote, aš jos nekaltinu — sakė jis prisidengdamas kaldra, — kalta auklėjimo sistema, mokykla. Nei aš nei motina, gailla, neturėjom laiko užsimti jos auklėjimu. Be to, mokykloje ji pateko į savotiškai kvailą, aplinką. Man ji, vis dėlto, duktė. Išgama, išsigimėlė, bet duktė.

Neužilgo aš pardaviau laikrodį ir apsiausta. Nusprendžiau taip: jau gegužis, artinasi vasara, galima ir be apsiausto apseiti, o rudenį — matysime. Laikrodis buvo jau senas ir tik grašių vertas. Gauti už tai pinigai greitai išėjo. Darbo nebuvo. Netgi krovėju į uostą nepriėmė. Uosto viršininkas pabijojo. Pradžioje, retkarčiais pagalbos aš kreipiausi į brolių gyvenantį Maskvoje. Nepaisant, kad jam taipgi nelengva buvo gyventi, jis visada mielai padėdavo man — atsiųsdavo pinigų. Reikalas toks, kad mūsų tėvas mirė, kai aš dar lageryje buvau ir visos šeimos — 5 asmenys — išlaikymo svoris prisilėgė vargšo brolio pečius. Brolis mokėsi ir gyveno iš stipendijos. Aš nuostojau rašęs jam apie savo vargą būseną, slėpdamas, kad mane pravarė iš kino teatro. Šiauriai įtūžęs tęsiau darbo ieškojimą. Kartą, birželio pradžioje,ėjau viena centre miestelio gatve. Diena buvo karšta. Pravažiuojantieji auto — sunkvežimiais kėlė debesis dulkių, kuriuos temdė akis ir valdė planus. Jau antrą dieną buvau nieko nevalges ir jaučiausi truputį silpnokas, nors alkiu ir neja-

čiau — labai daug savo gyvenimą badavęs; tai prie tokios tremuotės dvi dienos dar nieko nereikšė. Nuo Nikolajaus Petrovičiaus aš slėptau savo būklę, nes žinojau, kad ir jis nieko man padėti negali: jo reikalai taipgi stipriai pašiļę. Vis dažniau ir dažniau girdėdavau verkiančius jo vaikus. Nikolajus Petrovičius, tik išskėsdavo rankas, išversdavo kišenes ir ašaromis akimis sakydavo.

— "Taigi, supraskite gi, vaikeliai, neturiu nei grašio, pasėdėsim vien ant duonos".

— Saulė prikaltindavo šaligatvį taip, kad jis, kaip tešla, lipo prie kojų.

Prie vieny namų pamačiau skelbimą, parašytą lygia kali-

grafiška rašyena. Buvo skelbiama, kad... "Kraštytoras muziejui, reikalingas kvalifikuotas naktinis sargas. Atlyginimas pagal susitarimą".

Štai čia, gal būt aš ir būsiu priimtas. Juk reikalingas tikslas sargas! Įėjus į muziejaus patalpas, pirmąjį sutiktąjį žmogų — palinkusią senutę paklausiau: Kur galėčiau matyti direktorių?

— Žiūrėk ten, koridoriaus gamle durys... pirštu urodė senutė. Aš radau direktoriaus kabinetą ir pasibeldžiau. — Įeikite!

Erviame kabinete sėdėjo keturi žmonės. Vienas, matyti, pats direktorius, iš užu stalo vos tik matėsi — toks buvo neužskelbimą, parašytą lygia kali-

(Nukelta į 5 psl.)

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki visiems klientams, draugams ir pažįstamiems

BRIGHTON BAKERY

ANTANAS MACKEVICIUS, Sav.

Telef.: Virginia 7-1250

2457 West 46th Place Chicago, Ill. 60632

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

gausiems savo pažįstamiems ir bendradarbiams

linki

GEORGE J. JONIKAS

7058 So. Fairfield Ave.

RE 7-0017

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki visiems savo klientams ir draugams

RED'S PLACE

Kur galima ne tik išgerti, bet ir gerai pavalgyti.

WALTER ir ELIZABETH MISEVICH, Sav.
CAROL CARROLL, Mgr.

2200 West Cermak Road

Chicago, Ill.

Telef.: Virginia 7-8874

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų linki visiems klientams, draugams ir pažįstamiems

PALANGOS VALGYKLA

JUOZAS IR JADVYGA BARTKAI

6918 So. Western Ave.

Phone GR 6-9758

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

DOVYDAS P. GAIDAS

ir

GERALDAS F. DAIMID

EUDEIKIO KOPLYČIOS

4605-07 So. Hermitage Avenue

Tel.: Yards 7-1741-1742

4330-34 So. California Avenue

Telefonas: Lafayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

VISIEMS LIETUVIAMS

LINKI

JOSEPHINE MILERIŪTĖ

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS IZDO GLOBEJA

CHICAGO, ILLINOIS

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ

IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems

A. G. AUTO REBUILDERS

3518-24 West 63rd Street

Tel.: 776-5888

Chicago, Ill. 60629

ANICETAS GARBACIAUSKAS, sav.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ

NAUJŲJŲ 1976 METŲ

LINKI VISIEMS

UPYTĖS DRAUGISKAS KLUBAS

ONA CONDUX, Pirmininkė

SOPHIE PETROSUS, Vicepirmininkė

ANTONETTE KALYS, Nutarimų raštininkė

VICTORIA CINKA, Finansų raštininkė

MARY RADZIUKENAS, Iždininkė

ANTANAS RADZIUKENAS, Maršalka

ROKAS ŠNIUKAS, Korespondentas

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų visiems savo klientams linki

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

(Package Express and Travel Agency, Inc.)

2608 West 69th St.

Chicago, Ill. 60629

Tel. WA 5-2787

Maria Noreikienė ir Vytautas Žukauskas

RAUPSUOIASIS

(Atkelta iš 4 psl.)

auga. Jo tamsiame, prakaituotame, paukščio veide, liūdnei žiūrėjo sunkiai nusakomos spalvos viena akis. Kita buvo uždengta sunki, matoma, nesveiku, rudu voku. Rubaškos apikaklė akliai užsegta, bet to nežiūrint, plonutis kaklas kyšojo iš jos, kaip iš perdidelių pavalkų. Kairėje ir dešinėje to mažo žmogelio, sėdėjo dar du: geros išvaizdos žmonės — milicininkas, nusikirpęs pagal ultrą trumpą "boksą" ir augalotas stipraus sudėjimo, su dideliais raginiais akiniais — kitas vyriškis. Prie durų už mažo stalelio, susisukusiomis kulkomis, sėdėjo jaunutė mergaitė. Ji parėmusi smakrą rankomis, klausėsi vyrų pašnekėsio.

— Kokiu reikalu? — bosu paklausė mažasis žmogelis, kurio balsas visiškai nesiderino su jo figūra.

— Aš "pasimečiau". Mat, nesitiekiau čia rasti milicininką arba

žmogų iš NKVD, kuriuos matant man visada pasidarydavo nei šis, nei tas. Ką čia milicininkas veikia?

— Koks gi reikalas? — pakartojo klausimą neužaugęs.

— Pažvelgiau į jo vienintelę akį ir ištariau: — Norėčiau pamatyti...

— Ką gi? — susinervavęs pratarė mažasis žmogelis.

— Kalbėkite garsiau. Aš neprigirdžiu.

— Muziejaus direktorių...

— Nu, tai aš!

— Aš pagal jūsų skelbimą. Jums reikalingas naktinis sargas... tai aš ir norėčiau būti priimtas...

Visi trys pažvelgė, mergiotė atvirai prunkstėjo.

— Jūs? Norite sargu — a? — nustebęs paklausė direktorius.

— O kodėl gi ne? — savo eile paklausiau aš.

— Taip... Bet... Tamsta gi

jaunas žmogus. Kodėl gi sargu?

kas nesuprantama...

— O kurgi iki šiol dirbai? — paklausė milicininkas. Profesionalinė uosle, matyt, pajutęs, kad čia kažkas ne taip. Jis dargi patraukė rubašką ir įprastu gestu pataisė diržą su naganu, kaip besiruošdamas kautynėms.

Aš jau žinojau, supratau čia mano reikalo būsimą plėtrą. Pasakyti teisybę ir manęs iš čia neišvays, pamaniau.

— Kur aš iki šiol darbavau? — pakartojo aš klausimą.

— Galiu atsakyti: metus sėdėjau kalėjime, o keturius metus "darbo" — pataisos lageryje" — kaip politinis kalinys.

Mergina tuojau pasiūšiau ir su visu stalu pasitraukė į šalį. Aš supykau.

— Kodėl tamsta persigandai?

aš ne raupsuotas.

Mergina paraudo ir nuleido galvą.

— A-a-a... — daug kartų palingavęs galvą pratęsė milicininkas, — kalėjai, reiškia, kaip liaudies priešas,

— Taip, taip — mielai sutikau aš.

Ir taip, savaime, pokalbio iniciatyva perėjo milicininkui.

— O ar senai atleistas iš lagerio? — vėl paklausė jis.

— O jau keli mėnesiai.

— Ar kur dirbai?

— Dar niekur. Niekur nepriima.

— Kaip tai nedirbai? Suabejojo milicininkas. — Argi be darbo galima gyventi? Pas mus visi dirba. Jeigu nori žinoti, mes turime teisę patraukti tave atsakomybėn pagal BK 35-tąjį str., kaip žmogų be nuolatinio užsiėmimo... Tai mes galim.

Kas liečia tai, kad tu negali rasti sau darbo, — tai tu meluoji...

— Tai priimkite mane muziejaus sargu.

Milicininkas kranktelėjo ir parodė į direktorių. — Tai nuo jo priklauso.

Ne, atsiduso nyktukas — mums reikia kvalifikuoto naktinio sargo.

— Aš greitai išmoksiu saugoti — pažadėjau aš.

— Mums taip — kokį senelį, — tęsė nyktukas. Jie geri sargai.

Tamsta jaunas, tamstai nepatogu. Tamsta geriau į kokį fabriką įstokite. Ir, bendrai, čia visoki eksponatai, brangenybės... tūkstančiams rublių... Ne, tai jau jūs neįtiksite, — rimtai atsakė jis.

— O gal aš tiksiu? — ginčijausi aš.

— Ne, ne, piliėti, netiks.

— Tai jis teisybę sako įsikūso milicininkas. — Tau čia ne vieta. Ir tu pats turi suprasti: tu iš kalėjimo, nusikaltėlis, pasitikėjimo tau nėra...

— Tai aš negi už vagystę, ir ne už žmožudybę, ne už plėšimą kalėjau! — beveik surikau aš.

Milicininkas prasijukė.

— Juokingas tu žmogus arba labai gudrus. Nusikaltėlis pasilieka nusikaltėliu. Ir dar kas, paukšteliai, aš tau pasakysiu: parodyk dokumentus. Milicininkas netgi atsistojo tos minties paveiktas. Iš tikrųjų, kodėl jis anksčiau nesusiprato pareikalauti dokumentų iš tokio įtariamo asmens. Juk iš to ir reikėjo pasikalbėjimą pradėti.

Kiškau ranką kišenėn, išėmiau dokumentus ir įteikiau juos milicininkui. Šis išdėstė juos ant stalo.

— Taip, — pasas... Pažymėjimas apie atleidimą iš kalėjimo

lagerio. — Tiesiogimas iš komendanto... O iš darbovietės, reiškia nėra?...

— Kaipgi jis bus, jeigu aš nedirbau?

— O kokiomis lėšomis gyventi? — nenusileido milicininkas.

— Nei kokiomis.

— Kaip tai nei kokiomis? — Labai paprastai — badauju. Štai dvi dienas jau nieko nevalgiau.

Mergina su užuajuta pažvelgė į mano pilvą. Nutilome visi, Milicininkas apsigalvojęs vėl pradėjo atakuoti.

— Gerai, tai dvi dienas. O anksčiau, tai tu ką nors valgėdavai?

— Akmenis rijau, — atskirčiau aš.

— Tai tu meluoju. Gal vogei? prisipažink sąžiningai. Aš tylėjau.

— Štai ką, balandėli, pamokinačiai pasakė milicininkas, — padėkok, kad ant tokių gerų žmonių papuolei. Imki savuosius dokumentus ir mauk greičiau iš čia, kol aš tavęs į nuovadą nenuvedžiau. Imk...

Paėmiau dokumentus, mechaniškai sukišau juos kišenėn ir, netaręs nei žodžio, išėjau.

— Gal pasikarti? Balsu klausiau savęs, mamažu eidamas įkaičiusiu šaligatviu. Arba iš tikrųjų pradėti vogti. Gera mintis.

Namie an t laiptų aš kaktomus susidūriau su Galina.

— Eina valkata, — pro dantis perkošė jinai. — vis vien ateis laikas — pranešiu, kad pas mus liaudies priešas gyvena. Aš už jus nenoriu gauti papeikimų

iš komjaunūnių jačiekos, kad priešo nepastebėjau.

— Aš prasilenkiau.

Vis dažniau ir dažniau lankė mane savižudybės mintis. Kam toks gyvenimas tęsti? Koks tokio gyvenimo tikslas?

Nusiminęs parašiau broliui ir jis neatidėliojant atsiuntė man pinigų, — kur nors pasiskolinau.

Ir vėl slinko pilkosios, liūdesių ir nevilties persunktos dienos. Kurpius Kuzmičius, kartą, būdamas girtas geležine "koja" užmušė žmoną. Jį įkalino, o žmoną palaidojo valstybės lėšomis. Kambarys pasiliuosavo. Tuojau tenai įsikraustė kaž koks maisto produktų sankrovos vedėjas su žmona ir 10 metų berniuku. Jie privežė daugybę daiktų: komodom ir bufetais užgrizdę koridorių, įvedė radijo. Garsialkalbis staugė nuo ryto iki vakaro: — "Plati mano šalis gimtoji" (rus.: "Široka moja strana rodnaja")...

Dvasiniai iškankintas, bevalis, pilvą įsiremęs į palangę gulėjau ir žiūrėjau į kiemą. Ir čia staiga prisiminė man vienas draugas, kuris nusižudė Butyrkų kalėjimo kieme, senu kalėjimuose praktikuojamu būdu: pasivaikščiojimo metu jis įsibėgėjo ir iš visų jėgų, palenkta galva

trenkė į mūro sieną. "Taip, pamąsciau aš, — o mūsų kieme dargi ir mūro sienos nėra". Tvorą greičiau pralauš, negu galvą. Betgi šį būdą visokiais variantais galima vykdyti... galima nušliaužti pilvą nuo palangės, kristi žemyn ir trenkti galvą į krūvą plytų. Ir tuojau būtų viskam galas. Lyg užburtas spoksojau į tas plytas. Vaidenosi įvairūs smulkūs gyvenimo epizodai, atsiminimai iš vaikystės dienų. Volga, joje plaukiojantis buksinis garlaivis, štai tėvas su meškerėm eina į krantą, štai motina, brolis, sesuo...

Nepamenu kiek laiko aš taip į plytas žiūrėjau, tik pajutau — rankomis įsikibau už palangės ir galvą panėręs žemyn nuslinkau... Mintis pradėjo veikti labai aiškiai. Pamačiau kieme bežaidžiančius ir susidomėjusius mane bespoksančius vaikus...

— Dėdė, nukrisi! — sušuko mažas berniukas.

Rankos nesiryzo atsileisti ir paleisti palangę.

— Ei, ne pagal mitybą sportą sugalvojai — išgirdau užnugarį balsą.

Sokte nušokau kambarin ir atsigrižau į kalbėjusį.

Tarp durų stovėjo Nikalojus

(Nukelta į 6 psl.)

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ PROGA SVEIKINAME
GAUSIUS MŪSŲ KLIENTUS IR
LINKIME GERIAUSIOS SEKMĖS

PACKAGE EXPRESS AND TRAVEL AGENCY, INC.

1776 Broadway, New York, N. Y.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
Linki Visiems Chicagos Lietuviams
CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIŲ ASOCIACIJA

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS
3307 Lituanica Avenue Phone YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. California Ave. Phone LAFayette 3-3572

G. F. RUDMINAS

3319 So. Lituanica Ave. Tel. YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11023 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. Halsted St. Phone YArds 7-1911

PATARNAUJAME DIENĄ IR NAKTĮ
Turime koplyčias visose miesto dalyse.

ANTHONY IR VINCE POWELL
(POVILONAI)

6117 So. Tripp — CHICAGO, ILL 60629
Tel.: 735-1968 — 434-3400

Cosmos Parcels Express Corporation
IR
Cosmos Travel Bureau, Incorp.

488 Madison Ave. New York, N. Y. 10022

SVEIKINA VISUS SAVO KLIENTUS

SU SVENTĖMIS

IR

NAUJAIS METAIS

IR LINKI VISIEMS VISO GERIAUSIO

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
linki visiems savo klientams, draugams
ir pažįstamiems

ANTANAS VILIMAS

SU SEIMA

823 West 34th Place
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

arba
376-5996

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR
LAIMINGŲ 1976 NAUJŲ METŲ
Linki Krivulės nariams ir rėmėjams

Buv. Lietuvos Policijos Tarnautojų
Klubo Krivulės Valdyba

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR
LAIMINGŲ BEI SEKMINGŲ
1976 METŲ

linkime meškeriojams - medžiotojams ir
visiems lietuviams

CHICAGOS LIETUVIŲ MEŠKERIOJŲ-
MEDŽIOTOJŲ KLUBO VALDYBA
IR NARIAI

LINKSMŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ 1976 NAUJŲ METŲ
Linki visiems savo
pažįstamiems ir
draugams

ALBINAS RUDINSKAS

230 DONEGAL DR. ROCHESTER, MICH. 48063
Phone: 375-9797

RAUPSUOTASIS

(Atkeita iš 5-to psl.)

Petrovičius ir kilniadvasiškai šypsojosi; jo kelmų kairioji kišenė įtartinau pupsojo. Aš, kaip sapne, žengiau porą žingsnių ir pavargusio žestu atsistadaug ant lovos.

— Ką tu? — linksmai paklausė Nikolajus Petrovičius. — Nustok jaudintis! Tu, geriau... taip sakant... išgersim su manim, tau reik...

Jis pritraukė į langą kėdę, ištraukė iš kišenės buteliuką degtinės, pastatė jį ant lango ir netvirta eiseną nuėjo į didįjį kambarį. Gal už pusės minutės sugrįžo laikydamas rankoje dvi stiklines ir lėkštelę su duonos plėtelėmis ir rauginu agurku.

Nusiminti, brole, neverta ir nėra ko — gudė Mikołajus Petrovičius, pilstydamas degtinę į stiklines, — tu žiūrėk į mane... Aš viską praradau: žmoną, turtą, padėtį, ir dargi inteligento žmogaus išvaizdą... Vaikai auga išgamos... Ir kodėl viskas taip? Kaip tu manai?

Aš vis dar nekaip negalėdamas atsigausti, tylėjau.

— Še, gerk! valdoviškai tarė Nikolajus Petrovičius man, įteikdamas pilną stiklinę degtinės. Šiandieną aš iš pat ryto geriu ir... ramu, gera sieloje darosi, lengva, lyg laikinai ir visus vargus pamiršti... Gerk, sakau. Aš paėmiau stiklinę ir vienu ypu iki dugno išgėriau. Išgėrė ir Nikolajus Petrovičius, pasigardžiuodamas, kaip tikras girtuoklis.

— Ak-ak-ak-k! gerai!...

Už lango balsu pravirko mergaitė. Prasiskverbėdami per apdulkėjusių topolių lapus karšti saulės spinduliai veržėsi kambarin, žaidžiamieji įvairiomis figūromis suplyšiuosiuose sienų apmušaluose.

— Pabandyk nueik pas partijos miesto komiteto sekretorių, — papasakok jam viską nuodugniai... nustipsi gi tu vadu, galų gale... Išsikrūj — pagalvojau — o kodėl gi ir nenueit pas "patį galvą"? Ir nutariau sekantį dieną nueiti.

Miesto partijos sekretoriaus laukiamajame sėdėjo apie 20 asmenų. Aš užėmiau vietą iš eilės ir kantriai laukiau.

Mačiau kaip iš "valdovo" kabineteto išeidavo verkiančios moterys, pasipūtę darbininkai, patenkinti, pasitikę savim "atsakingieji darbuotojai". Aš žinojau, jog, jeigu pasakysiu "valdytojo" sekretoriui — vikriai gražiai mergaitei, apklausinėjančiai lankytojus "kokiu reikalu", jeigu pasakysiu jai teisybę, tai ji gali neįleisti mane kabinetą, — todėl, kai atėjo mano eilė, aš drąsiai pasakiau:

— Gaisro degtukų fabrike reikalau...

— Mergaitė su pluoštu raštų rankose, dingo už durų su vizitine "Miesto partijos komiteto sekretoriaus d-gas Ogorodnikovas" ir greitai sugrįžo.

— Įleikite, mandagiai pakvieta jina.

Aš įėjau.

Didelis šviesus kambarys su veneciškais langais.

Ant grindų didelės, minkštos kilimas. Dvi įstiklintomis durimis didžiulės spintos knygu, iš kurių nugarėlių spindi auksuoti vardai autorių: "Leninas", "Marškas", "Engelsas", "Stalinas"... Minkšta sofa, minkštos kėdės. Kertėse marmuro kolonos su biustais tų pačių, kurių vardai spindi iš knygu nugarėlių ir jie patys žvelgia nuo sienų iš brangių rėmų. Už masyvinio ažuolinio stalo sėdėjo stipraus sudėjimo, pilkai — žaliojo "staliniskoje" kurtkoje, gražus stipraus sudėjimo, pilkai — žaliojo "staliniskoje" kurtkoje, gražus vyras. Jis atsistojo, pratiesė man ranką.

— Sveiki, draugas... Kas — ten degtukų fabrike?? Darbininkas? Sėskitės. Visa tai jis ištarė rūpestingai, greitai, kaip žmogus veltui neaiškovantis nė vienos minutės brangaus laiko, — branginės kiekvieną laiko sekundę.

Aš atsiseau ir atsidasau: Atleiskite, draugas Ogorodnikovas, aš jus suklaidinau. Labai gaila, aš visai ne darbininkas iš degtukų fabriko, su kuriuo aš nieko bendra neturiu.

Ogorodnikovas, rankas su sukryžiuotais pirštais sudėjo ant stalo ir, pamažu primerkęs akis, tarp kitko, gana linksmai, paklausė:

— Tai kuriuo tikslu pamelavote?

— Nes bijojau, kad pasakęs teisybę nebūsiu tamtos primtas. Mano reikalai tai jau gana savotiškai kėblūs.

Jis taip sau kostelėjo ir vėl paklausė:

— Kas tamsta ir kokiais gi, taip sakant, reikalais?

— Aš, buvęs kalinys prieš kečius mėnesius atleistas iš "perauklėjamojo — darbo lagerio".

— Hm... na, ir kas toliau?

— Prašau pasakyti drg. Ogorodnikovas, ar mūsų konstitucija numato teisę į darbą?

— Keistas klausimas. Aišku, numato. Trumpiau: ko jūs norite?

— Tik tai vieno: jeigu konstitucija numato kiekvienam teisę į darbą, aš noriu gauti darbą.

— Kaip, tai tamsta be darbo?

— Taip.

— Kodėl?

— Niekur nepriima.

— Pagal kokį B. S. str. tamsta kalėjai?

— Pagal penkiasdešimt aštuntąjį.

— Laikas?

— Penkeri metai ir — dveji — susiaurintos balsavimo teisės.

Ogorodnikovas pakėlė spauduką ir pasuko jį rankose.

Hm... reiškia... tamsta — be teisių. Tas savaimė aišku, komplikuočiau.

— Jūsų profesija??

— Reporteris, menininkas, geologas, laborantas. Aš daug ką moka...

Taip, bet visa tai, suprantate, vis dėlto, dėmė yra ant jūsų... ir mums sunku tamstai patikėti.

— Tai kas daryti?

— Na, pavyzdžiui, aš galiu nukreipti tamstą, kaip paprastą

darbininką į durpių kasyklas, dirbsite su kastuvu. Tenai darbuojasi ir kaliniai ir laisvai samdomi. Beveik, visi, kuriems teisės susiaurintos tenai darbuojasi.

— Ir vėl į katorgą! — pamaniau aš sau. Aš jau ši tą apie tas durpių kasyklas girdėjau — laisvai samdomiems darbininkams, kurių teisės susiaurintos, beveik tos pačios darbo sąlygos, kaip ir kaliniams.

— Kam gi man savanoriu eiti į darbo lagerį, — spreskite patys — užprotestavau aš. — Aš gi jau atlikau savo penkerius metus. Ir be to, aš galėčiau būti naudingas dirbdamas...

Ogorodnikovas, suirzęs, pertraukė mane:

— Kur tamsta būsi naudingas, tai jau palikite mums, partijos funkcionieriams, spresti. Kartoju: norite į durpių kasyklas?

— Pagalvosiu... diplomatiškai atsakiau aš, pasikeldamas.

— O duagiau nieko tamsta man nepasiūlysite?

— Ne, nieko.

O, kaip aš jo ši akimirka nenorėjau!

Aš atsistoju ir vos susilaikydama, nuo traukimo jam kakton, trumpai tariau: — Ačiū.

Sudien: — Viso labo...

Aš išėjau. Saulė kepino. Gatvėje trankėsi sunkvežimiai — motorizuoti ir arklių tempiami. Dulkių stulpai kilo į padanges. Buvo nepakenčiamai tvanku. Aš išėjau už miesto ir ten, ant kranto saulėje blizgančios upės, atsiguliau pavėsyje. Čia buvo tyku, ramu ir vėsu, čiaulėjo paukščiai, svaiginančiai kvepėjo pievų gėlės. Ir čia, ramumoje, po atviru, pilnu, mano mylimos, bet ir gyvenimo!...

(Pabaiga)

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linkime visiems savo klientams ir draugams

VALDYBA IR DIREKTORIAI

CHARLES ZEKAS, Chairman Board of Directors
ANTANAS ZAKAS, Secretary

Sąskaitos apdraustos iki \$40,000

BRIGHTON FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632
TEL. Lafayette 3-8248

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems savo klientams ir draugams

Frank's Television & Radio, Inc.

PARDUODAM IR TAI SOM

Savininkai PAULIUS ENDZELIS, JUOZAS BENDORAITIS

3240 So. Halsted St. CALUMET 5-7252

LINKSMŲ KALĖDŲ VISIEMS LINKI

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
DIREKTORIAI IR VALDYBA

VALDYBA:

PAUL J. RIDIKAS Prezidentas
OLGA RYPKUS Sekretorė ir biznio vedėja
NORBERT JANKOWICZ, Vykdomas Viceprez. ir Sekretorės pavaduotojas
K. M. AUGUST Išdininkas

DIREKTORIAI:

K. M. AUGUST WILLIAM V. MANKUS
JOHN E. HARTNETT BETTY J. SANN
NORBERT JANKOWICZ LILLIAN A. TOTH
PAUL J. RIDIKAS ARTHUR E. TUMOSA
OLGA RYPKUS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET

CHICAGO, ILL. 60608

Telefonas: 421-3070

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo draugams ir pacientams linki

DR. ir MRS. PETER T. BRAZIS

Gydytojas ir Chirurgas

2434 West 71st Street

Tel.: HEmlock 4-5849

SLA 134-ta MOTERŲ KUOPA SVEIKINA
NAUJIENŲ redakciją, administraciją, skaitytojus ir visus SUSIVIENIJIMO narius, linkėdama
LINKSMŲ KALĖDŲ ir LAIMINGŲ NAUJŲ
1976 METŲ!

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE
134-tos MOTERŲ KUOPOS VALDYBA ir NARĖS

MERRY CHRISTMAS
AND A

HAPPY NEW YEAR

TO ALL THE PEOPLE OF CICERO
AND ALL OF OUR FRIENDS

JOHN KARNER	PRESIDENT
JOHN F. KIMBARK	CLERK
GERALD B. RESNICK	COLLECTOR
LEROY J. LAWNICZAK	SUPERVISOR
FRANK A. MURIN	ASSESSOR
OTTO F. DANER	TRUSTEE
BEN DARDA	TRUSTEE
GERALD DOLEZAL	TRUSTEE
MICHAEL A. LONGO	TRUSTEE

ELECTED OFFICIALS
TOWN OF CICERO